

Dokument z posiedzenia

B8-0098/2019

6.2.2019

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczeń Rady i Komisji

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie konieczności wzmocnienia strategicznych unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów po 2020 r. i bardziej zdecydowanej walki z antycygańskością (2019/2509(RSP))

Livia Járóka, Roberta Metsola

w imieniu grupy PPE

Soraya Post, Birgit Sippel, Josef Weidenholzer, Tanja Fajon, Juan Fernando López Aguilar, Péter Niedermüller, Dietmar Köster, Ana Gomes

w imieniu grupy S&D

Branislav Škripek

w imieniu grupy ECR

Cecilia Wikström, Ivo Vajgl, Fredrick Federley

w imieniu grupy ALDE

Cornelia Ernst, Patrick Le Hyaric, Merja Kyllönen, Malin Björk, Paloma López Bermejo, Sofia Sakorafa, Ángela Vallina, Barbara Spinelli, Kostadinka Kuneva, Kostas Chrysogonos

w imieniu grupy GUE/NGL

Romeo Franz, Bodil Valero, Philippe Lamberts, Bart Staes, Jordi Solé, Ernest Urtasun, Judith Sargentini, Barbara Lochbihler, Monika Vana, Sven Giegold

w imieniu grupy Verts/ALE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie konieczności wzmocnienia strategicznych unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów po 2020 r. i bardziej zdecydowanej walki z antycygańskością (2019/2509(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 kwietnia 2011 r. zatytułowany „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (COM(2011)0173) oraz późniejsze sprawozdania z wdrażania i oceny,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka oraz Europejską konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- uwzględniając orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczące uznania Romów za grupę wymagającą szczególnej ochrony przed dyskryminacją,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2153 z 2017 r. zatytułowaną „Promowanie integracji Romów i Trawelerów”,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne¹,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich², a także konkluzje Rady z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie przyspieszenia procesu integracji Romów i z dnia 13 października 2016 r. w sprawie sprawozdania specjalnego nr 14/2016 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2017 r. w sprawie aspektów praw podstawowych w integracji Romów w UE: walka z antycygańskością⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie Międzynarodowego Dnia Romów – antycygańskość w Europie i uznanie przez UE dnia

¹ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

² Dz.U. C 378 z 24.12.2013, s. 1.

³ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.

⁴ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 171.

pamięci o ludobójstwie Romów podczas drugiej wojny światowej⁵,

- uwzględniając sprawozdanie w sprawie praw podstawowych za 2016 r. przygotowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), a także pierwsze i drugie Badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS I i II) opracowane przez FRA oraz różne inne badania i sprawozdania dotyczące Romów,
 - uwzględniając europejską inicjatywę obywatelską „Minority SafePack” zarejestrowaną w dniu 3 kwietnia 2017 r.,
 - uwzględniając odpowiednie sprawozdania i zalecenia romskiego społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i ośrodków badawczych,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że antycygańskość⁶ jest szczególnym rodzajem rasizmu, ideologią opartą na wyższości rasowej, formą odczłowieczenia i rasizmu instytucjonalnego, dla której pożywką jest dyskryminacja historyczna, a której przejawami są między innymi przemoc, mowa nienawiści, wyzysk, stygmatyzacja i dyskryminacja w najbardziej jaskrawej formie⁷;
- B. mając na uwadze, że Romowie⁸ w Europie są nadal pozbawieni podstawowych praw człowieka;
- C. mając na uwadze, że w ustaleniach zawartych w sprawozdaniu Komisji z oceny Unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów do 2020 r. (COM(2018)0785) podkreśla się, że „ramy miały zasadnicze znaczenie dla rozwoju unijnych i krajowych instrumentów i struktur mających na celu promowanie integracji Romów, lecz ambitne założenie »położenia kresu wykluczeniu Romów« nie zostało zrealizowane”;
- D. mając na uwadze, że ocena przeprowadzona przez Komisję wykazała, iż strategie integracji muszą uwzględniać różne cele jednocześnie oraz w ramach kompleksowego podejścia koncentrującego się w większym stopniu na walce z antycygańskością; mając na uwadze, że obok czterech celów dotyczących integracji Romów (edukacja, sytuacja mieszkaniowa, zatrudnienie i ochrona zdrowia) powinien znaleźć się szczególnie cel w postaci niedyskryminacji;
- E. mając na uwadze, że postępy na drodze do integracji Romów są, ogólnie rzecz biorąc, ograniczone; mając na uwadze, że zaobserwowano poprawę sytuacji w odniesieniu do przedwczesnego kończenia nauki i do wczesnej edukacji, ale sytuacja pod względem

⁵ Dz.U. C 328 z 6.9.2016, s. 4.

⁶ Angielski termin *anti-Gypsyism* oznaczający antycygańskość bywa różnie zapisywany, a w poszczególnych państwach członkowskich zjawisko to określa się niekiedy w nieco odmienny sposób, np. jako *Antiziganismus*.

⁷ Zalecenie nr 13 Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) dotyczące ogólnej polityki zwalczania antycygańskości i dyskryminacji Romów.

⁸ Słowa „Romowie” używa się jako ogólnego terminu obejmującego różne powiązane grupy z całej Europy, prowadzące zarówno osiadły, jak i wędrowny tryb życia, takie jak Romowie, Trawelerzy, Sinti, Manusze, Kalé, Romaniczale, Bojasze, Aszkali, Egipcjanie Bałkańscy, Jenisze, Domowie i Lomowie, które mogą różnić się między sobą kulturą i stylem życia.

segregacji w szkołach uległa pogorszeniu; mając na uwadze, że poprawiła się samoocena stanu zdrowia Romów, ale ich dostęp do opieki medycznej jest nadal ograniczony; mając na uwadze, że w większości państw członkowskich nie odnotowano poprawy w dostępie do zatrudnienia, a do tego wzrósł udział młodych Romów niekształcących się, niepracujących ani nie szkolących się; mając na uwadze, że sytuacja mieszkaniowa budzi poważne obawy, a w kwestii ubóstwa osiągnięto jedynie niewielki postęp; mając na uwadze, że źródłem poważnych obaw nadal jest też antycygańskość i jej przejawy, takie jak przestępstwa z nienawiści i mowa nienawiści – w internecie i poza nim; mając na uwadze, że działanie UE uznano za wnoszące istotną wartość dodaną do krajowych strategii na rzecz Romów i ich wdrażania z wykorzystaniem obszarów polityki, zarządzania i finansów;

- F. mając na uwadze, że w ocenie odnotowano niedociągnięcia w pierwotnym projekcie ram oraz ich ograniczoną skuteczność podczas wdrażania;
- G. mając na uwadze, że w ocenie zwrócono uwagę na potrzebę wzmocnienia pozycji Romów i ich uczestnictwa za pomocą specjalnych środków; mając na uwadze, że takie wzmocnienie pozycji Romów i organizacji pozarządowych oraz budowanie ich zdolności ma kluczowe znaczenie;
- H. mając na uwadze, że w ocenie wskazuje się, że w unijnych ramach nie zwrócono wystarczającej uwagi na ukierunkowanie na konkretne grupy Romów, że należy zająć się dyskryminacją z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminacją krzyżową oraz że w strategiach należy uwzględnić wyraźnie zaakcentowany aspekt płci i podejście skupiające uwagę na potrzebach dzieci;
- I. mając na uwadze, że w obecnych unijnych ramach brakuje jasnych założeń i wymiernych celów; mając na uwadze, że procedury monitorowania pod względem jakościowym i ilościowym są niewystarczające, a zalecenia dla poszczególnych krajów nie są wiążące; mając na uwadze, że działania podejmowane w dążeniu do rozwiązania problemu ograniczonego udziału Romów i społeczności romskich w projektowaniu tych ram, ich wdrażaniu i monitorowaniu oraz ocenie środków, programów i projektów dotyczących Romów są niewystarczające;
- J. mając na uwadze, że w większości głównych programów nie uwzględnia się Romów, a także mając na uwadze, że ukierunkowane działania objęte funduszami strukturalnymi nie doprowadziły do trwałych pozytywnych zmian w życiu Romów znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji;
- K. mając na uwadze, że państwa członkowskie ponoszą jednoznaczną odpowiedzialność za podejmowanie środków naprawczych przeciwdziałających praktykom dyskryminującym Romów;
- L. mając na uwadze, że kwestia budowania zaufania między Romami i nie-Romami ma kluczowe znaczenie dla poprawy warunków życia i szans życiowych Romów; mając na uwadze, że zaufanie ma zasadnicze znaczenie dla całego społeczeństwa;
- 1. podtrzymuje swoje stanowisko, apele i zalecenia przedstawione i przyjęte w rezolucji z dnia 25 października 2017 r. w sprawie aspektów praw podstawowych w integracji Romów w UE: walka z antycygańskością; wyraża ubolewanie z powodu ograniczonego

zakresu działań podjętych w związku z zaleceniami przedstawionymi w tej rezolucji;

2. wzywa Komisję do:

- (i) podjęcia działań w odpowiedzi na apele Parlamentu, Rady oraz licznych organizacji pozarządowych i ekspertów i zaproponowania strategicznych unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów na okres po 2020 r., zawierających szerszy zestaw obszarów priorytetowych, jasne i wiążące cele, harmonogramy i wskaźniki z myślą o monitorowaniu i rozwiązywaniu konkretnych wyzwań oraz odzwierciedleniu różnorodności społeczności romskich, a także do przeznaczenia na ten cel znacznych funduszy publicznych;
- (ii) należytego angażowania przedstawicieli Romów, organizacji pozarządowych i europejskiej sieci krajowych organów ds. równości (Equinet) w proces opracowywania unijnych ram strategicznych, w tym przez widoczną i dostępną procedurę konsultacji, oraz do zapewnienia im znaczącego udziału we wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie tego procesu, a tym samym wzmocnienia ich podmiotowości;
- (iii) uznania walki z antycygańskością za główny element unijnych ram strategicznych, w tym przez wprowadzenie celu szczegółowego w postaci przeciwdziałania dyskryminacji, jak również innych celów, takich jak włączenie Romów do zrównoważonego środowiskowo, cyfrowego społeczeństwa i ich sprawiedliwa reprezentacja we wszystkich dziedzinach życia, a także zachęcania państw członkowskich, by opracowywały ukierunkowane strategie i konkretne działania mające na celu walkę z antycygańskością w uzupełnieniu do walki z jednym z jej przejawów, jakim jest wykluczenie społeczne i ekonomiczne;
- (iv) dopilnowania, by w unijnych ramach strategicznych odpowiednio uwzględniono dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminację krzyżową, aspekt płci oraz podejście skupiające uwagę na potrzebach dzieci;
- (v) zapewnienia przydziału odpowiednich zasobów ludzkich i finansowych, tak aby stworzyć niezbędne możliwości w zakresie monitorowania, wspierania i udzielania wytycznych w odniesieniu do wdrażania krajowych strategii integracji Romów, w tym wytycznych dla krajowych punktów kontaktowych ds. Romów;
- (vi) wzmocnienia Agencji Praw Podstawowych (FRA) w zakresie jej mandatu, potencjału instytucjonalnego, zasobów ludzkich i budżetu, aby umożliwić jej udzielanie pomocy w opracowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie krajowych strategii integracji Romów;
- (vii) przyjęcia strategii na rzecz różnorodności i integracji siły roboczej z myślą o zatrudnianiu Romów w instytucjach unijnych;
- (viii) zwrócenia uwagi w unijnych ramach strategicznych na określone grupy społeczności romskiej, takie jak Romowie w UE, którzy korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się, obywatele państw trzecich i Romowie w krajach przystępujących;

- (ix) ujęcia w unijnych ramach strategicznych procesu prawdy, uznania i pojednania przez wzgląd na budowanie zaufania oraz zwracania uwagi na określone środki i inicjatywy kulturalne i strukturalne wspierane z funduszy UE;
- (x) dalszego sprawdzania integracyjnego charakteru głównych dziedzin polityki publicznej państw członkowskich zgodnie z europejskim semestrem w ramach strategii „Europa 2020”, a także do utrzymywania ścisłego powiązania między integracyjnymi reformami strukturalnymi, realizacją celów w zakresie integracji Romów i wykorzystaniem finansowania ze środków UE w państwach członkowskich;

3. wzywa państwa członkowskie do:

- (i) opracowania krajowych strategii integracji Romów na okres po 2020 r., zawierających szeroki zestaw obszarów priorytetowych, jasne i wiążące cele, harmonogramy i wskaźniki z myślą o monitorowaniu i rozwiązywaniu konkretnych wyzwań oraz odzwierciedleniu różnorodności społeczności romskich, a także do przeznaczenia na ten cel znacznych funduszy publicznych;
- (ii) stosowania podejścia oddolnego i angażowania przedstawicieli Romów, społeczności, organizacji pozarządowych i organów ds. równości w opracowywaniu krajowych strategii integracji Romów oraz do zapewnienia im znaczącego udziału we wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie tych strategii;
- (iii) uznania walki z antycygańskością za główny element ich strategii w uzupełnieniu do walki z jednym z przejawów antycygańskości, jakim jest wykluczenie społeczne i ekonomiczne; opracowania ukierunkowanych strategii i konkretnych działań mających na celu walkę z antycygańskością, takich jak badanie przypadków ataków rasistowskich przeciwko Romom, do których dochodzi obecnie i doszło w przeszłości, a także do zachęcania do sprawiedliwej reprezentacji Romów we wszystkich sferach życia, w tym w mediach, instytucjach publicznych i organach politycznych;
- (iv) dopilnowania, by w ich strategiach odpowiednio uwzględniono dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminację krzyżową, aspekt płci oraz podejście skupiające uwagę na potrzebach dzieci;
- (v) wzmocnienia mandatu, zdolności instytucjonalnej, zasobów ludzkich i budżetu krajowych punktów kontaktowych ds. Romów oraz zapewnienia im odpowiedniej pozycji w strukturze organów administracji publicznej, tak aby mogły wykonywać swą pracę w ramach skutecznej koordynacji międzysektorowej;
- (vi) zwrócenia uwagi w ich strategiach na określone grupy społeczności romskiej, takie jak Romowie w UE, którzy korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się, i obywatele państw trzecich, w tym Romowie z krajów przystępujących;
- (vii) uwzględnienia w ich strategiach procesu prawdy, uznania i pojednania przez wzgląd na budowanie zaufania oraz zwracania uwagi na określone środki i inicjatywy kulturalne i strukturalne wspierane z funduszy publicznych;

- (viii) zapewnienia i zabezpieczenia prawdziwie włączającego charakteru głównych dziedzin ich polityki publicznej, wykorzystywania dostępnych funduszy strukturalnych UE w celu poprawy warunków bytowych i szans życiowych Romów w przejrzysty i odpowiedzialny sposób; badania przypadków wykorzystania stosownych funduszy niezgodnie z przeznaczeniem, które mają miejsce obecnie lub miały miejsce w przeszłości, oraz podejmowania kroków prawnych przeciwko sprawcom; podjęcia niezbędnych kroków w celu zabezpieczenia absorpcji wszystkich funduszy skierowanych do społeczności romskich, także do końca okresu obowiązywania bieżących WRF;
4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, rządowi i parlamentom państw członkowskich i krajów kandydujących, Agencji Praw Podstawowych UE, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Komitetowi Regionów w celu przekazania parlamentom i radom na poziomie niższym niż krajowy, Radzie Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych.